

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 29 da mars 2019: allas 20¹⁵ – 22³⁰
Liug: Casa communal

Presidi: Armin Berther

Actuara dil di: Ursina Murer-Fatzer

Presents:

a) Cussegl	Christoph Berger
Adrian Deflorin
Mario Flepp
Admir Jasarevic
Christian Loretz
Helga Probst-Linder
Livio Zanetti	Stefan Columberg
Edgar Durschei
Rita Huonder-Tenner
Armin Manetsch
Giusep Lozza
Martino Sabbadini
b) Suprastonza	Robert Cajacob
Victor Flepp
Jris Lombris	Clemens Berther
Wendelin Jacomet
c) Perstgisas
cussegl	Anna Maria Genelin	Paul Duff, actuar
d) Hosps	negins	

Plaid d'avertura entras il president

Tgei grondiusa occurrenza ei quei stau la fin d'jamna vargada. Lubi a mi entgins plaids quei ch'appartegn la Trofea Péz Ault. Nus essan en in territori sco fatgs per ir a cuolm, cun skis ni per viandar. Lein pia nezegiar quellas schanzas e far enzatgei ordlunder. La Trofea Péz Ault ei in exempel per in grondius project che porta la destinaziun Mustér viadora el mund. Uss suenter diesch onns, pia suenter haver menau atras la cuorsa diesch gadas, havein nus buc dapli curridders (igl ei deplorablamein buca gartegiau d'alzar il diember da curridders), denton nus havein ina reputaziun mundiala cun haver giu cheu a Mustér il cup mundial. 15 naziuns cun 93 curridders han priu part a nossas duas cuorsas e tuts han confirmau a nus, ch'il liug cun l'infrastructura e la culissa ei predestinaus per da quellas occurrenzas. La Federaziun internaziunala, ils trenaders ed ils funcziunaris ein stai fetg cuntents. Els han ludau Mustér cun vuschs unidas. Nus havein giu aura fenomenala, denton mo cun gliez eis ei buca fatg. L'equipa Svizra ha fatg otg medaglias en duas cuorsas. Quei ei ina fetg buna prestaziun. Ensemen cun l'Italia e la Frontscha saudan els tier las grondas e fermas equipas dil mund. Co vinavon? Suenter diesch onns ei in buna basa dada per cuntinuar vinavon. Il territori, il saver co (Know-how), las differentas rutas che nus possedin e ch'ei dil reminent vegnidas optimadas, tut ei avon maun. Tut plaida da far il proxim pass. Da biars curridders e trenaders essan nus vegni plidentai da sorprender l'organisaziun en dus onns dil campiunadi mundial (Weltmeisterschaft). Tut ils muossavias ein sin verd. Denton regia ei puspei inagada l'infinita dispeta denter ils gronds giugaders el sectur turistic a Mustér, quei che sespleiga sco crap da scarpetsch. Deplorablamein, el cass dalla Trofea Péz Ault e tenor miu meini, ha gest igl actur che profitescha il fetg, dau d'entellir che talas occurrenzas seigien buca giavischadas. Quei vala buc mo per la Trofea Péz Ault, mobein era per il cup mundial dils parasguladers sco era per autras occurrenzas ch'ei vegnidas clamadas en veta cun dabia anim e lavur voluntaria ils davos onns. Pia tut quei ch'ei vegniu fatg ils davos onns vala nuot. Ins ha il sentiment che nus indigens havein mo da pagar e serrar la bocca, semplamein quescher. La vischnaunca ha investau en nies territori da skis e viandar mintg'onn biars daners ed ei vegn investau vinavon en quei sectur entochen che las sendas da viandar, ils tschancuns "Trails" dad ir cun velo e tut quei ch'ei basegna ei fatg. A mi dat ei mo da curreger mes plaids ord mi'emprema seduta dil cussegl da vischnaunca. Nus stuein haver quitau ed insister che nies avegnir vesi baul ni tard buc ora sco tal a Crans-Montana. La gasetta scriva l'entschatta avrel 2018: "Milliardär stellt Crans-Montana den Skilift ab". Fazit: Investurs potents ein beinvegni, denton incalculabels. Anflar cheu in bien maun ei buc sempel. Jeu capeschel uss meglier, ch'igl ei buca mo fatg cun dar suenter ed engraziel sin questa via als representants da SDT per lur lavur e per lur perseveranza. La structura actuala da SDT garantesch numnadamein che nus indigens havein tuttina aunc ina vusch. Jeu sperel mo che las novas estructuras, schebein quellas vegnan messas entuorn zacu, mettan era peisa sin quei fatg.

Uss ein els cheu. Suenter dabia signals ils davos onns eis ei uss aschilunsch. Ils lufs ein turnai. In malruaus regia en nossa vallada. Buc mo tier ils purs mobein era tier entgins babs da famiglia. Cun raschun, pertgei ils lufs han gie negins adversaris e san far tgei ch'ei vulan - quei ei il motiv daco ch'ei s'avischinan els uclauns entochen pli u meins avon casa. Els han buca tema dil carstgaun. A mi ha in bab da famiglia raschunau, ch'el hagi buc in bien sentiment cu ses affons ein giadora. Mo tgei lein far? Serrar en ils animals da nez gl'entir onn? Serrar en ils affons? Gie, e stuein nus forsa egl avegnir schizun serrar en ils turists? Jeu dubetel che nus anflien ina sligiazion da viver ensemen cun ils lufs en nossas valladas. Per omisdus ha ei buca plaz. Tut ils sforzs che nus fagiein per far funcziunar ein adumbatten e procuran mo aunc per dapli disuorden. Cheu patratgel jeu per exempel vid ils tgauns da schurmetg per nossas muntaneras. En la teoria po tut funcziunar, denton la realitad vesa deplorablamein ora aschia, che nus havein il davos aunc tgauns che fan catscha sin turists ed indigens, che vulan guder la natira cun far sport ed ir a spass. Pia appelleschel jeu alla politica communal e cantunala da finalmein star si e defender nossa patria. Da buca pli acceptar la pratica vertenta en quei sectur. Nos antenats eran buc ord lenn.

Pli tard questa sera tractein nus la lescha d'agricultura. Jeu sco pur, che hiel fatg ina gronda canera tier la davosa tractaziun da quella fatschenta, lessel oz buca semischedar memia bia denteren. Jeu appelleschel al cussegl da crear leschas che san era vegnir applicadas tenor il saun giudezi. Pertgei pli pauc ei pil pli dapli. Quei vala buc mo tier la lescha d'agricultura mobein parallelmein era per las numerusas autras leschas che stattan avon porta.

Communicaziuns

Mortoris

Frater Leci Cavegn, naschius ils 03-11-1924, morts ils 01-03-2019

Luisia Agata Levy-Giger, naschida ils 31-01-1950, morta ils 01-03-2019

Toni (Anton) Venzin, naschius ils 02-04-1936, morts ils 03-03-2019

Anna Huonder, naschida ils 22-02-1925, morta ils 07-03-2019

Naschientschas

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau neginas naschientschas.

Orientaziun

Muort assenza digl actuar Paul Duff ei Ursina Murer sedeclarada prompta da surprender quell'incarica per questa sera. La seduta dil cussegl da vischnaunca vegn registrada. Ils presents van d'accord cun la proposta ed igl agir en caussa.

Cussegl da vischnaunca 2017/2020
Protocol nr. 19
Seduta dils 29 da mars 2019

Tractandas:

1. Protocol 18-2017/2020
2. Project da canalisaziun: Separaziun d'aua Clavaniev – Nova canalisaziun Latis – casa da scola – Nova canalisaziun zona da mistregn Pignola 2: Damondas da credit (messadi nr. 29-2017/2020)
3. Lescha d'agricultura: Revisiun parziala – Secunda lecziun (messadi nr. 23.1-2017/2020)
4. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Armin Berther

Ursina Murer-Fatzer

Cussegl da vischnaunca 2017/2020
Protocol nr. 19
Seduta dils 29 da mars 2019

1. Protocol

Protocol nr. 18-2017/2020

Decisiun:

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns.

*Il protocol vegn **approbaus cun las midadas nudadas en blau.***

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Armin Berther

Ursina Murer-Fatzer

2. Projects da canalisaziun: Separaziun d'aua Clavaniev – Nova canalisaziun Latis – casa da scola – Nova canalisaziun zona da mistregn Pignola 2: Damondas da credit (messadi nr. 29-2017/2020)

Presentaziun

Suprastonza:

Gerau Victor Flepp: Il concept general pigl allontanament e la purificaziun dallas auas (GEP) preveda en differents loghens sin territori da vischnaunca sanaziuns e completaziuns vid la reit da canalisaziun per sparter l'aua schubra dall'aua tschuffa. Las sanaziuns sortan dil fatg che certas lingias da canalisaziun ein vegnidas els onns. Las completaziuns previdas duein optimar il menaschi e scargar la serenera dall'aua schubra. En vischnaunca setracta ei da treis differents projects. Actualmein ein ils projects Acletta Sid ed Acletta Ost en execuziun resp. per gronda part gia realisai. En rama da quels dus projects sauda medemamein la separaziun dall'aua schubra a Clavaniev. Quei sa vegnir realisau en quella fuorma grazia allas subvenziuns ch'il cantun ha concediu cun frs. 76'000.--. Ulteriuramein vegnan era ils suandonts projects subvenziunai dil cantun: Cavardiras – canalisaziun Cavardiras - Disla (frs. 92'000.--), serenera Disla – fussal aua da plievgia (frs. 19'000.--) e Pardomat – project communabel cun la vischnaunca da Sumvitg (frs. 23'000.--), totalmein frs. 210'000.--. La disposiziun dil cantun davart il credit concediu ei avon maun. La cundiziun ei denton che las lavurs numnadas ein da realisar e concluder entochen ils 31 da december 2019. La suprastonza communal ha supplicau il cantun da prolungir per in onn la terminaziun dallas collaudaziuns dils projects. Denton senza success. Vegn la vischnaunca buc da realisar las lavurs numnadas en quella fuorma, crodan las subvenziuns empermessas. Ultra da quei san ins nezegiar sinergias q.v.d. ch'era la Corporaziun d'aua Spina da Vin e l'interpresa Repower AG realiseschan tenor lur basegns e pusseivladads las reits.

Las preparativas en connex cun il project da Clavaniev ein gia succedidas duront la sanaziun dalla Via Clis. La finamira ei da menar l'aua schubra directamein egl ual da Clavaniev. Tenor messadi resultan cuosts da total brut frs. 165'000.-- per motivs che tala sanaziun stat en cumbinaziun cun Acletta Sid ed Ost, nua che la subvenziun da frs. 76'000.-- ei calculada. Ina cumpart da quella summa han ins integrau el project Clavaniev.

Canalisaziun nova Latis enviers casa da scola. Cun quei project possibiliteschan ins gest la colligiaziun e l'engrondaziun dalla part ost dil quartier. El medem mument san ins slijar la deflussiun dalla Via da Paders. Medemamein vegn preparau per in proxim pass la realisaziun dall'illuminaziun Via da Paders. Credit net munta a frs. 165'000.-- e retscheiva neginas subvenziuns cantunalas.

Tierz project l'avertura dalla zona da mistregn Pignola 2. Grazia alla davosa revisiun parziala dalla planisaziun locala, possibilitein nus la surbaghegiada dalla parcella 188. Igl ei denton era impurtont da possibilitar alla parcella 188 l'infrastructura necessaria e cheutras da lubir al project previu la colligiaziun tier las differentas surbaghegiadas novas sin las parcelas 188 e 189. En in ulteriur pass vegn ei ad esser pusseivel da colligiar las parcelas enviers vest dalla Via Foppas, el mument che quellas parcelas vegnan enzonadas definitivamein. Credit net munta a frs. 143'000.--. Era quei project retscheiva neginas subvenziuns cantunalas.

Cun tut quels projects havein nus la finamira da dar slontsch al svilup economic. L'interpresa che secasa da niev a Mustér arva ulteriuras portas per plazzas en vischnaunca. La suprastanza ha tractau ils projects numnai e propona da tractar e conceder il presentau tenor messadi.

Cussegl:

La serenera actuala ei vegnida baghegiada e realisada per rodund 6'000 habitonts. Il diever ha segirafranc priu tier cun las novas fatschentas ch'ei secasadas tier nus eav. San ins communicar per cons pertschien ch'ella ei gia nezegiada ora? Tgei capaciad, procentualmein ha la serenera aunc?

Secunda damonda: Cun il miez milliun frs. per sparter las auas san ins ir d'accord. Cons m3 san ins reducir cun nettegiar l'aua?

Tenor la pressa dil venderdis vargau vegnan differents projects sco Acla da Fontauna e Disentiserhof realisai. Sa la serenera actuala purtar il surpli da material che resulta ord quels baghetgs? Cons dis po la serenera tschaffar aua tschuffa en la sesiun aulta? Cons dis po ella tschaffar aua (plievgia) da malauras? Vegn ei a quella ch'ins sto serrar la serenera veglia e baghegiar ina nova?

Gerau Victor Flepp:

Sco il cusseglier ha menziunau ha la serenera actuala la capaciad per 6'000 habitonts. Il project previu risguarda 1'700 unitads dapli. Duront la sesiun aulta p.ex. Nadal contonschan ins il cunfin dalla capaciad. Igl effect positiv cun realisar ils projects, ei da prender naven aschi bia aua schubra sco mo pusseivel. Pertgei memia bia aua schubra disturba la biologia che vegn duvrada ed ultra da quei periclitschan ins la funcziunalitad dalla serenera. L'aua tschuffa che cuora duront las frequenzas da Nadal, savein nus dar damogn cun la capaciad actuala. Controllas e statisticas vegnan exequidas mintga meins. Igl unviern 2018/2019 cun il Resort Catrina havein nus sentiù negina differenza. Cun quei che la quantiad dall'aua tschuffa vegn dumbrada san ins constatar la massa. Igl unviern proxim vegn a mussar ulteriurs resultats. Denton cun in alzament da 1'700 unitads essan nus dalla vart segira, era cun la realisaziun da projects gronds en vischnaunca.

En connex cun la serenera exista ina proposta digl uffeci d'ambient. A Bilten (GL) ei vegniu installau in niev sistem patentau che duei augmentar la capaciad dalla biologia per 30%. In tal augment effectuass ina reducziun dils cuosts d'investiziun. Ins ha en mira d'experimentar resp. da far in'emprova en caussa cun sustegn dil cantun. Denton igl ei da menziunar ch'il quantum d'aua ei en la regiun da Bilten pli u meins adina tuttina e la differenza da temperatura ei era buc la medema sco tier nus.

Fazit: El sistem da serenera fa l'aua schubra bia donn – pia eis ei impurtont da saver allontanar tala.

Cussegl:

Tenor atgna constataziun ei la serenera actuala vegnida construida duront la conjunctur'aulta (onns 1970/1980, Intersoc (ca. 600 letgs), Lukmanier, Cucagna etc.). Las pernottaziuns d'ozildi ein sminuidas considerablamein. Fazit: Cun las frequenzas turisticas essan nus aunc lunsch naven dils onns 1970/1980.

Gerau Victor Flepp:

La constataziun dil cussegl ei correcta. Igl Acla da Fontauna ei buc pli, persunter eis ei vegniu baghegiu la Reka. Dapli che la mesadad dalla summa enconuschenta vegn investada en la tecnica che sto vegnir remplazzada sco era per la sanaziun completa per garantir il diever dil mintgadi.

Cussegl:

La cascharia a Salaplauna producescha in grond quantum aua tschuffa. Con ei quei en cefras? San ins anflar leu in'aua sliigiun?

Gerau Victor Flepp:

La cascharia furnescha dabia, denton da present ei la producziun dil caschiel en la cascharia Salaplauna vegnida dislocada a Savognin. Cheutras resulta ina marcanta reducziun d'aua tschuffa. Planisau era ei inagada da construir ina pintga serenera mo per la cascharia, quei ch'ei per motivs numnai buca pli il cass.

Cussegl:

Ord ils plans vesan ins che las lingias da canalisaziun trapassan differentas parcelas privatas. Ein las contractivas cun ils proprietaris dallas parcelas liquidadas resp. han ins fatg cunvegnientschas a scret?

Gerau Victor Flepp:

Tenor la lescha surordinada ha il maun public il dretg da trapassar parcelas privatas cun lingias. Avon ch'in tal project vegn presentaus ein las contractivas gia succedidas.

President communal Robert Cajacob:

Las contractivas ed ils sclariments necessaris cun ils possessurs succedan entras igl inschignier incaricau.

Cussegl:

Sch'ina canalisaziun sto vegnir dislocada cun tgei cuosts vegn quintau? Vegnan tals augments da cuosts presentai al cussegl ni sa igl augment vegnir decidius entras la suprastanza communal?

Gerau Victor Flepp:

Il maun public ha da surprender ils cuosts extraordinaris che resultan muort in'eventuala dislocaziun dalla canalisaziun. Avon ch'in tal project vegn presentaus ei la situaziun enconuschenta per tut las partidas involucadas e risguardada en la calculaziun presenta.

Cussegl:

L'illuminaziun dalla Via da Paders ei fetg impurtonta, pertgei il diever dalla via ei gronds. Ils pedunzs naven dil Resort Catrina entochen vitg vegnan menai sin quei tschancun, cheutras ha la via dad esser adattada al basegn cun risguardar la segirtad.

President communal Robert Cajacob:

La spassegiada per tut ils pedunzs naven dil Resort Catrina entochen vitg duei daventar pli attractiva e cheutras retscheiver l'illuminaziun giavischada. La Claustra ei da present lundervi d'adattar l'illuminaziun dalla Via Claustra (part sut) entochen il parcadi da Sontget. La vischnaunca ha concediu alla claustra per quei intent ina contribuziun da frs. 70'000.--.

Cussegl:

Ils discuors denter ils proprietaris ed ils responsabels communal ein da menar minuziusamein per evitar malcapientschas e malaveglias. Buca ch'ei resulta pli tard, ch'ins ha entras la construcziun dalla lingia da canalisaziun priu la pusseivladad alla persuna pertuccada d'engrondir siu possess ni da saver baghegiar.

Gerau Victor Flepp:

Las contractivas ed orientaziuns ein vegnidas menadas entras igl inschignier responsabel.

Cussegl:

La collaboraziun en quella fuorma ei fetg impurtonta. Il project sto esser per mintga partida clars. In exempel nua che la tematica ei buca vegnida prida serius, ein la finala cuosts buc calculai da frs. 80'000.-- resultai.

Decisiun:

Il cussegl da vischnaunca decida senza cuntervuschs ed abstenziuns da:

- 1. Conceder in credit brut da frs. 165'000.-- per realisar la separaziun d'aua Clavaniev;**
- 2. Conceder in credit net da frs. 165'000.-- per la canalisaziun Latis – casa da scola;**
- 3. Conceder in credit net da frs. 143'000.-- per la nova canalisaziun zona da mistregn Pignola 2.**

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Armin Berther

Ursina Murer-Fatzer

3. Lescha d'agricultura: Revisiun parziala – Secunda lecziun (messadi nr. 23.1-2017/2020)

Presentaziun

Suprastonza:

Gerard Clemens Berther: Ils responsabels digl uffeci d'agricultura e geoinformaziun han analisau l'entira lescha presenta per la secunda lecziun. En la cumissiun han priu part: *Wendelin Jacomet (president dalla cumissiun), Armin Manetsch (Uniun purila), Ervin Maissen (uffeci da baghegiar/infrastructura), Simon Cathomen (uffeci forestal), Thomas Durschei (uffeci da catscha e pesca), Marco Schmed (Pencularas Mustér) ed Ursina Murer-Fatzer (actuara)*. La cumissiun ha salvau sis sedutas. Inagada en preschientscha dil cussegliader puril dil Plantahof Töni Gujan. Martin Luzi, responsabel dalla sparta digl uffeci d'agricultura ha surluvrau la lescha. Ins ha striaus entgins artechels e cheutras simplifichau la lescha. Entgins artechels vegnan integrai en in proxim pass en la lescha da polizia. Ins ha era striaus artechels ch'ei gia stipulai en leschas surordinadas da cantun e confederaziun.

Cusseglier Edgar Durschei:

El davos cussegl han ins decidu da far la secunda lecziun dalla lescha d'agricultura. Cheutras sa il cussegl entrar en la fatschenta senza far la debatta d'entrada. Bia propostas ch'ei vegnidas menziunadas el davos cussegl ein vegnidas risguardadas. Igl ei vegniu luvrau e ponderau, denton la lescha presenta cuntenta aunc buca. Cun far entgins exempels persesez, savess el cun buna veglia buc co metter entuorn la teoria en la pratica. Entginas formulaziuns ein buca capeivlas e claras e cheutras grevas d'applicar (p.ex art. 3). Igl ei da risguardar ch'ei dat pastiras che vegnan gudidas da plirs. Entginas parts da purs da nuorsas, ultra da quei dat ei pastiras ch'ei datier dils vitgs, denton che quantan buca tier la surfatscha d'agricultura mobein tier la surfatscha d'alpegiaziun. Fatgs ch'ei buc sempels d'applicar. Igl ei prudent da repassar la lescha, da tractar e silsunter d'approbar ella.

Art. 3 Dretg da vischinar

Al. 2 "Il terren agricol vegn fittaus tenor ils suandonts criteris": - ei vegn adina plidau da pastiras cheutras propona Durschei da midar il terren agricol en "*Las pastiras vegnan fittadas....*"

Ins plaيدا en al. 2 da criteris, aschia propona Durschei da midar

- il menaschi ch'ei geograficamein il pli datier dalla pastira affittada;
en
- *al menaschi* ch'ei geograficamein il pli datier dalla pastira *affittabla*;

- sin fundament dalla surfatscha dalla pastira affittada e tenor grondezia dil menaschi;
en
- sin fundament dalla surfatscha dalla pastira *gia* affittada e tenor grondezia dil menaschi *recliamein ed en proporziun*;

- en cass da plirs interessents per ina pastira vegn tratg la sort; ei tenor cusseglier Durschei en uorden.

Ei vegn supplicau da votar davart las propostas menziunadas. Cusseglier Durschei surdat las propostas en scret al president dil cussegl Armin Berther.

Gerau Clemens Berther:

Il cussegl ha la libertad da decider sco el manegia per bien. Cuorta argumentaziun per tgei motivs che la cumissiun, la suprastonza communal ed igl uffeci d'agricultura e geoinformaziun han formulau igl art. 3 al. 2 sco presentau. Per tudestg ein las formulaziuns claras. La translaziun e precisiun dil tudestg en nies lungatg uffical romontsch sespleiga buca sco sempl. Daco menaschi geografic? Antruras eran las structuradas en las fracziuns claras e dadas. Ozildi resta il cultivader buca pli mo en siu liug. Tal da Mumpé Tujetsch cultivescha pastira a Cavardiras ni quel da Pardomat si Mumpé Tujetsch. Nies intent ei da reparter bein las pastiras. Cheutras ei la formulaziun sedada, quei menaschi ch'ei geograficamein il pli datier dalla pastira ha igl emprem dretg sin ella. Sche quella persuna ha denton gia, sco menziun sut punct dus, ina gronda surfatscha lu vegn analisau e risguardau il proxim interessent. Cun ils treis criteris numnai san ils responsabels communalis luvrar, decider e preparar il contract d'affittaziun individualmein (incl. plan dalla surfatscha fittada).

Cussegl:

In exempel: Ravera da Segnas ensi ei pastira che vegn nezegiada da purs da nuorsas e da purs buc dil vitg da Segnas. Cheu setracta ei da pastira d'alp (definida sco alpegiaziun "Sömmerungsgebiet"). Quella va tochen sut il péz viers Caischavedra - Magriel q.v.d cheu setracta ei d'ina suletta parcella. Sche dus, treis purs da Segnas giavischan quella parcella, ch'ei dil reminent in toc, tgi retscheiva tenor vus ella? Nies intent ei da promover il gudiment da pastiras els aults. Denton cun quei artechel presentau vegn il tal che gauda oz la pastira numnada exclaus dil tutfatg d'otra pastira per siu diever. Pia negina schanza da guder aunc pastira a Prau Su pertgei cheutras resulta in diever surdimensiunau da pastira. Quei cun riguardar la differenza dalla surfatscha d'agricultura e d'alpegiaziun. Ensasez vegn quei tal che gauda pastira el lontan e che negin vul, denton cheutras en possess da bia pastira, vegn mai a saver guder pastira datier dil vitg senza sclauder la pastira lontana e da negin. In ulteriur exempel: Purs da nuorsas che gaudan pastira sur e sut la via da Segnas ed ei dat uss da niev plirs interessents per quei toc, alura vegnan ils purs da nuorsas exclaus dalla pastira giavischada. Ei dat aunc plirs cass che muossan che la formulaziun da quei artechel ei buca sempl da transponer realisticamein. Buca tut ils cass ein aschi clars sco tier la pastira a Val Sogn Placi, Mumpé Medel, Bova Gronda etc. La formulaziun dil art. 3 ord l'emprema lecziun cun entginas adattaziuns era pli capeivla.

Gerau Clemens Berther:

Val da Segnas ei per gronda part partida en tenor cargada normala "Normalstoss". Q.v.d quels purs pagan tenor quella definiziun e gaudan quei era vinavon en quella fuorma. Parallel existan contracts cun ils purs resp. la corporaziun da nuorsas. Vinavon exista era la situaziun dil gudiment dubel. Tut quels fatgs vegnan formulai en ils contracts individuals per mintga pur. Denton reglar mintga detagl, che savess sedar ord tgei situaziun era adina, ei buc pusseivel. Priu il cass ch'ei sto vegnir priu in'otra decisiun ad altra moda, resta quei en cumpetenza dalla suprastonza communal. Nossa finamira ei che la pastira vegn gudida e mantenida senza strufegiar ils purs. Denton uorden sto esser. Buc d'emblidar ei che l'agricultura sesvilupescha adina vinavon e che tut vegn buc ad ir adina tenor il prescret.

Cussegl:

La lescha duei buca esser cheu ch'ella sa vegnir applicada tenor giavisch e flagmatissem sco gest menziun dil gerau. Mintga lescha ha da vegnir messa entuorn sco descreta. Ils responsabels communalis ein obligai da decider tenor las prescripziuns en la lescha. Igl ei vegniu fatg duas propostas per art. 3 al. 2 ch'ei da suttametter alla votaziun.

Cussegl:

Ils puncts menziunai tier art. 3 al. 2 ein da capir buc sco successiun fixa, mobein ch'ei dat la pusseivladad d'eleger tenor in da quels criteris p.ex. sche nr. 1 "geograficamein" sa buc vegnir fatg valer, lu passan ins tier nr. 2 ed aschia vinavon. Correct?

Gerau Clemens Berther:

Criteri 1 "geograficamein" vegn elegius sco empren. Sch'il cass semuossa che plirs vulan il medem toc e che tuts ein dil medem liug, alura vegn suandau il proxim punct per la decisiun. Quella procedura va entochen ch'ins ha anflau la sligiazion cunvegnenta. Anflar ina formulaziun correcta per tut las sligiazions pusseivlas dat ei buc. Denton la cumissiun ei dalla perschuasiun ch'ins anfla, cun sediscuorer, per mintga pur la pastira cunvegnenta. Igl intent dalla lescha ei segirafranc buca quella d'interpretar libramein. Denton en da quels graus ston ins haver la pusseivladad dad in cert spazi da contrahar, era ord igl aspect che las structuradas dall'agricultura semidan incuntin.

Cussegl:

Sco laic havess el persunalmein fadigias da metter entuorn en la pratica igl art. 3. El metta tutta confidanza els responsabels communal ch'els san co applicar il formulau.

Gerau Wendelin Jacomet (*president cumissiun*):

Mumpé Medel p.ex ha in'auter sistem da cultivar pastiras. Ils purs han contracts sur il cantun per la cultivaziun dalla pastira. Mumpé Medel ha medemamein la situaziun che purs cultiveschan la primavera ed atun comunablamein ina pastira e la stad vegn cultivau cun cauras ni nuorsas d'in auter pur.

Cussegl:

Quei fatg sco il gerau ha explicau era inagada aschia. Daferton ei quella parcella vegnida partida tier a mintga pur in toc. Il plan da partizion ei vegnius inoltraus al cantun. A Mumpé Medel quenta la pastira sco surfatscha d'agricultura e buc sco pastira.

Denton sch'el stuess, egl exempel da Mumpé Medel, prender ina decisiun tenor igl art. 3 al. 2 "geograficamein" savess el buca propi co agir. En la cumissiun eis ei denton stau clar sco igl ei manegiau. Cun la proposta da precisar art. 3 sa el s'accordar.

Cussegl:

Sco persuna neutrala e buca dil fatg stuess gest el capir e saver co agir correct tier igl art. 3. Deplorablamein ei quei buc il cass. Cheutras sustegn el ils plaid da concusseglie Durschei. Mintga punct sto vegnir explicaus pli detagliadamein.

Gerau Clemens Berther:

Ord vesta dalla cumissiun ei il punct "geograficamein il pli datier" veramein buc dispiteivels sco era punct dus "sin fundament dalla surfatscha". Sch'in pur posseda gia bia pastira ha el segirafranc buc igl empren dretg, quei che vala medemamein per in menaschi ch'ei fetg pigns che tal retscheiva era buc il dretg dad ina surfatscha gronda da pastira. La cumissiun ei sefatschentada, ensemen cugl uffeci d'agricultura, pliras gadas davart quei artechel. Denton nus essan perschuidi da haver anflau l'endretga formulaziun pigl intent giavischau.

Cussegl:

All'entschatta da mintg'alineia d'art. 3 sto in sclariment detagliu vegnir aschuntaus. La formulaziun presenta lai memia bia spazi liber p.ex sch'in pur vegn e di jeu sun il grond ed haiel il dretg tenor ils criteris da retscheiver la pastira pertuccada, retscheiva quei pur cun quella formulaziun era quella pastira. Perquei eis ei da formular el senn, quel che ha gia bia retscheiva buc aunc dapli. Igl ei da dar la preferenza a tal cun la pli pintga surfatscha (proporziunalmein).

President communal Robert Cajacob:

Mintgin che legia ils puncts dispiteivels questa sera, interpretescha forsa auter. Buca mintgin ei seprofundaus en detagl cun la tematica sco la cumissiun ed ils uffecis responsabels.

Cussegliair Edgar Durschei:

Supplichescha ils presents da vegnir tier la votaziun dallas propostas fatgas.

Art. 3 al. 2

Las pastiras vegnan fittadas tenor ils suandonts criteris:

Votaziun cun 13 encunter 1 abstenziun vegn la proposta confirmada.

- *al menaschi ch'ei geograficamein il pli datier dalla pastira affittabla;*

Votaziun cun 13 encunter 1 abstenziun vegn la proposta confirmada.

- *sin fundament dalla surfatscha dalla pastira gia affittada e tenor grondezia dil menaschi recliamein ed en proporziun;*

Votaziun cun 13 encunter 1 abstenziun vegn la proposta confirmada.

Cussegliair Christoph Berger:

Gerai Berther ha aunc aviert ina pusseivladad ch'ei buca stipulada en la lescha presenta. Per quei eis ei prudent da cumpletar cun il suandont: "*Pastiras san vegnir affittadas da plirs menaschis, sch'il menaschi priorisau accepta ei*". Cun quella formulaziun savein nus garantir il status quo.

Gerai Clemens Berther:

Quei fatg vegn gia praticaus oz. Sch'igl giavisch ei cheu da francar quella proposta en la lescha, san ins bugen far quei.

Cussegliair Christoph Berger:

Sche la pusseivladad ei gia dada en caussa e vala medemamein per la lescha nova, lu drovi buc in ulteriur artechel.

Cussegl:

Igl ei correct sche la lescha vegn repassada da rudien. Denton buc d'emblidar ei ch'ina cumissiun, ina suprastanza communal, in gerai ed ulteriuras personas dil fatg han elaborau quella lescha. Cheutras san ins fidar che la capientscha ei era adequata per ils vegnent suenter. Crear formulaziuns capeivlas per in e scadin cugl medem intent ei buca semplia. Denton nossa confidanza en e per las personas responsablas che han d'exequir ils fatgs en la pratica duei esser dada.

Cussegl:

Il crap da scarpetsch d'art. 3 succeda mo el cass che dus interessents vegnan buca perina. Sche omisdus san s'accordar cun las propostas, sa la suprastanza communal decider senza problems giudlunder. Igl ei fetg impurtont da haver scafiu ina buna basa, bunas reglas per levgiar las decisiuns dils responsabels communal.

Cussegliair Edgar Durschei:

Art. 3 al. 3 "*En cass che pastiras vegnan buca utilizadas dil puresser sa la suprastanza communal fittar las pastiras ad autras instituziuns/organisaziun sco p.ex. pigl interess turistic*". Proposta dalla nova formulaziun "*La suprastanza communal sa en cass specials fittar las pastiras ad autras instituziuns/organisaziuns sco p.ex. pigl interess turistic*".

Gerai Clemens Berther:

El davos cussegl ei vegniu renfatschau che la cumissiun vul strunglar ils purs cun ils artechels dalla lescha nova. Per quels motivs ha la cumissiun veramein regalau l'attenziun al puresser e gest uss fuss ei tuttenina da render l'attenziun sin las ulteriuras personas. Sche la proposta ei giustificada ni buc decida il cussegl.

Cussegl:

El davos cussegl da vischnaunca ei la proposta vegnida exprimida. Quei tenor las notizias en la davosa sinopsa. Tenor informaziun ei quella midada vegnida fatga en la secunda sinopsa. Denton il cussegl ha per oz buc retschert la sinopsa actuala. Pia ins ha puspei formulau entuorn quei artechel. Quei passus vala buca mo specific pil diever entras il puresser, mobein era per tschancuns pigns che vegnan gnanc cultivai. Per tals tschancuns cun negin diever, ha la suprastanza communal la pusseivladad d'adossar tocs ad auters interessents.

Gerau Wendelin Jacomet (*president dalla cumissiun*):

La cumissiun ha retschert tier il davos cussegl da vischnaunca sulettamein treis propostas a scret e quei da cusseglier Berger. Igl ulteriur ei stau tut mo giavischs. El protocol numnau san ins leger la successiun dallas midadas: blau = cussegl e tgietschen = cumissiun e giavischs dil cantun. In giavisch francaus dil cantun ei gest vegnius midaus tenor proposta da cusseglier Durschei. La cumissiun ha breigias da capir, ch'ina tala lavur vegn puspei remagliada danovamein. Sis seras ein vegnidadas impundidas dalla cumissiun, da cussegliaders dil puresser, gerau Berther ha presentau la lescha als responsabels a Cuera etc. La proposta che vegn fatga ei, il cussegl duei prender la lescha d'agricultura en lur gremi, luvrar ora, decider e silsunter surdar la lescha cumpleina per mauns dalla suprastanza communal.

Cussegl:

Quels plaids d'il gerau ein buc acceptabels. Il cussegl ha la lescha sin meisa ed ha il dretg da menar discussiuns, d'analisar e sco davos da votar giudlunder.

Votaziun: artechel 3 alinea 3

"La suprastanza communal sa en cass specials fittar las pastiras ad autras instituziuns/organisaziuns sco p.ex. pigl interess turistic".

Votaziun cun 12 encunter 1 ed 1 abstenziun vegn la proposta confirmada.

Cusseglier Edgar Durschei:

Art. 5 al. 2 davosa part: "Aschilunsch ch'ina reglamentaziun maunca, resta la pasculaziun illegala e sa vegnir punida". Proposta: "Aschilunsch ch'ina reglamentaziun maunca, resta la pasculaziun *legala*". Ins sa buca dad in mument sin l'auter far quella midada da legal sin illegala. Gl'empren han premissas da vegnir scaffidas. Emprema part al. 2 va en uorden.

Gerau Clemens Berther:

Ei vegn rendiu attent ch'il cussegl ha negin dretg da strubiar e midar quella construcziun. Quella formulaziun vegn dils organs surordinai. Pasculaziun egl uaul vegn da principi buca tolerada. La suletta pusseivladad per ina pasculaziun egl uaul ei da contrahar cun ils organs ufficials. Tenor il plan da svilup digl uaul vegn elaborau in contract denter las partidas. Cun la midada proponida cunterfa il cussegl dil tuttafatg alla lescha cantunala forestala.

Cussegl:

Igl ei buc enconuscent ch'in artechel sa vegnir midaus dad in mument sin l'auter senza conceder in termin fix per la midada previda ("Übergangsfrist"). Fixar in datum cu la causa va en vigur ei pli che mo impurtonta, p.ex. schaner 2020. Igl ei pusseivel che la lescha cantunala forestala ha stipulau quei aschia, denton lezza ei vegnida revedida en quella fuorma gia avon temps.

Fazit: En quei mument ch'il cussegl banduna la sala da seduta retscheiva quella part vigur. Sche la problematica da curreger quei plaid ei taluisa gronda, vegn supplicau da strihar la construcziun entira.

Gerau Clemens Berther:

Nus plidein mo da terren da vischnaunca. Proxim pass, redegger ils contracts denter vischnaunca ed ils purs. Els contracts vegn definiu exactamein ils cunfins, nua ei terren d'uaul e nua terren da pastira. Ei exista loghens nua che tals ein defini sco uaul denton ch'ins ha la pusseivladad da tschercar sliaziuns culs organs forestals e tenor il plan da svilup, il qual ei entaus en vigur. Ei resulta negina problematica pils purs. Ina midada en quei grau sto buca vegni fatga.

Cussegl:

Avon che prender part alla cumissiun era quei fatg medemamein buca clars per el. Cheutras ha el orientau il forester communal ch'el pasculeschi prau egl uaul. Cun quei passus sa il forester communal naven da questa sera reparter castitgs. Igl ei hanau da metter ina tala midada d'in mument sin l'auter en la pratica, cunquei ch'ei exista pil mument neginas cunvegnas cun il forester. Igl ei necessari da fixar cheu in termin per che la pasculaziun resta legala egl uaul privat sco communal (p.ex. en in contract fin matg 2019).

Gerau Clemens Berther

Sco gia menziun vegn instradau la revisiun dils contracts cun tut ils purs cu la lescha entra en vigur. Biars contracts ch'ei avon maun ein tenor novas prescripziuns gnanc pli vertentas, cheutras vegn tut surluvrau tenor las novas normas. Mintga pur ch'ei en la situaziun dalla pasculaziun egl uaul vegn reglau cun il forester. Fazit: Era sch'il cussegl streha quella formulaziun, lu vala la lescha surordinada e lezza descriver gest il medem. Ils castitgs san vegnir reparti tuttina.

Cussegl:

Igl ei senza dubi necessari da definir quellus caussas. Sulettamein eis ei impurtont da redegger ils contracts e las cunvegnas necessarias avon che francar ina tala formulaziun en la lescha. Quella lescha vala buca mo per igl uaul da vischnaunca, era igl uaul privat (agen) ei pertuccaus. Cheu eis ei buca mo fatg da far contracts cun ils purs. Mintga possessur d'uaul sto silsuenter ira tier il forester per far in contract/ina cunvegna.

Gerau Clemens Berther:

La cumissiun ha formulau quei artechel aschia per ch'ils purs hagian la schanza d'agir tenor dretg. Tenor la lescha cantunala eis ei strictamein scumandau da pascular egl uaul, seigi quei egl uaul privat ni communal.

Cusseglia Edgar Durschei:

La proposta tier artechel 5 al. 2, davosa part vegn retratga.

Cussegl:

La finiziun da quella discussiun menada cuntenta buc. Igl ei indispensabel da menziunar el protocol in datum fix per la redacziun dils contracts novs (fin matg 2019). Aschia san ins bandunar la sala questa sera senza far enzatgei a basa illegala.

President communal Robert Cajacob:

Il temps ei pulit s'avanzaus. Vegn la lescha tractada ni ha il cussegl da menziunar co la suprastanza communal ha d'agir en caussa? La suprastanza communal ha la cumpetenzza en caussa e sa bein cu e sin tgei termin ch'ella ha d'ademplier il pensum. Ei la confidonza enviars las persunas sco era enviars ils organs cantunals, che han elaborau la lescha in summa avon maun? Oz vegn tractau la secunda lecziun. Tgei vala ei aunc da tschentar cumissiuns? Proposta: la suprastanza communal surdat al cussegl da vischnaunca l'incarica ed il pensum da luvrar ora las leschas che vegnan giavischadas e silsuenter da surdar ellas als responsabels communalas per exequir il francau.

Gerau Wendelin Jacomet (*president dalla cumissiun*):

Art. 22 descriver gia la terminaziun.

Cussegl:

La lavur dalla cumissiun, dalla suprastanza communal e da tut ils involvai vegn buca messa en damonda. Ei va sulettamein pil fatg che las personas pertuccadas seigien da tut temps e sin tut ils camps legals enviars ils organs communal. Sche la lescha va retroactivamein cun l'entschatta schaner 2019 en vigur, banduna il cussegl la seduta cun igl aspect che la teoria actuala davart la pasculaziun egl uaul ei cun la lescha actuala (veglia) buca legala. Igl ei neras uras da fixar termins cun il forestalessar per scafir contracts legals.

Cussegliaer Edgar Durschei:

Art. 6 Survigilanza

La lescha presenta vala buca mo pil territori da vischnaunca denton sur igl entir intschess communal. "Tuts animals che gaudan pastira affittada dalla vischnaunca..." quei duei valer per "Tut ils animals che *pasculeschan* en vischnaunca ston esser sut survigilanza ni ch'ei ston vegnir mess en claus". Antruras existeva la pasculaziun libra/cumina nua che quella regla valeva medemamein.

Gerau Clemens Berther:

Per motivs ch'ei exista buca pli la pasculaziun cumina ha la cumissiun decidu da strihar igl anteriur art. 5 dalla lescha d'agricultura 800, che descriveva la pasculaziun cumina. Denton quei sauda veramein tier il vargau. La cumissiun ei adina stada dil meini che quei artechel pertucca la pastira da vischnaunca e che tals animals che han pastur ein buca en claus e tals ch'ei en claus han buca pastur. Denton sch'igl giavisch ei cheu san ins far la midada menziunada.

Cussegliaer Edgar Durschei:

Vegn desistiu da far ina proposta per la votaziun en caussa.

Art. 13 al. 2 "La suprastanza communal procura che la pastira vegni buca strapazzada e donnegiada entras campar e parcar". Tgei vul quei artechel?

Gerau Clemens Berther:

Il campar e parcar sin pastiras ei scumandau. Tals che vulan campar san ir a Fontanivas. Da temps en temps dat ei damondas a scret da saver campar en differents loghens buca officials p.ex. da gruppas da camps. La suprastanza communal ha la pusseivladad da lubir ni buca. Vegn la damonda da lubientscha concedida, ei la suprastanza communal responsabla che la pastira vegn buca strapazzada resp. ch'ei regia uorden.

Cussegliaer Edgar Durschei:

Art. 16 al. 3: "Per plazzar stabiliments d'apicultura ei da risguardar ina distanza minimala da 500 m en lingia directa denter ils singuls stabiliments". Propona ina completaziun "...denter ils singuls stabiliments *d'apicultura*".

Gerau Clemens Berther:

Cunquei ch'igl art. 16 ei dedicaus sulettamein als aviuls ei la cumissiun stada dil meini che la formulaziun ei precisa avunda. Decisiv ei cheu la distanza da 500 m d'in stabiliment a l'auter, per cheutras prevegnir a malsognas. Sch'il cussegl ha il dubi che la formulaziun presenta seigi buca sufficiente ed ei resulta ina malcapientscha da tener distanza denter casas, clavaus ed auters baghetgs, san ins precisar la caussa.

Cussegliaer Edgar Durschei:

Cunquei che la caussa ei buca aschi clara, vegn supplicau da precisar alla fin cun "...*ils stabiliments d'apicultura*".

Cussegl:

Ha in giurist consultau e controllau las formulaziuns dils artechels?

Gerau Clemens Berther:

Tier quella lescha ha la cumissiun buca incaricau in giurist. La collaboraziun ei stada stretga denter la cumissiun ed ils responsabels digl uffeci d'agricultura e geoinformaziun a Cuera. Ils responsabels digl uffeci d'agricultura porschan sustegn per igl entir cantun Grischun entuorn ed ein cheutras dotai en tut ils detagls.

President communal Robert Cajacob:

Leu nua che la suprastanza communal resp. las cumissiuns ch'elaboreschan leschas e nua ch'ei para ad els da prender en mira in sustegn giuridic, vegn quei era fatg. Denton ils uffecis cantunals han igl accumpignament giuridic.

Cussegl:

Ins sto esser pertscharts ch'era mintga giurist interpretescha mintg'artechel auter.

Votaziun: art. 16 al. 3

"Per plazzar stabiliments d'apicultura ei da risguardar ina distanza minimala da 500 m en lingia directa denter ils singuls stabiliments" en

"Per plazzar stabiliments d'apicultura ei da risguardar ina distanza minimala da 500 m en lingia directa denter ils singuls stabiliments *d'apicultura*".

Votaziun cun 10 encunter 0 ed 4 abstenziuns vegn la proposta confirmada.

Cussegl:

Art. 18 al. 2 "Las seivs ein d'ereger aschia che quellas caschunan negins donns vid fauna e flora. En special eis ei scumandau da montar isolaturs ni auters indrezs per fixar seivs vid plontas che fuorman igl ur digl uaul". Basesna ei quei artechel, cunquei che la tematica vegn gia menziunada en art. 15 "Schurmetg dalla flora e fauna"? Tgi fa las controllas davart montascha d'isolaturs en las plontas?

Gerau Clemens Berther:

Isolaturs ein en general scumandai da plazzar en plontas, seigi quei en privatas ni communalas (lescha cantunala). Il bostger ha il dretg da visar il pertuccau e tier cass repetents da purtar tgisa. La cumissiun ha menziunau il fatg per precisar l'entira tematica. Sch'il cussegl vul strihar quell apart ei quei sia caussa, denton la controlla e stgisa sa il bostger tuttina executar tenor ils criteris e dretg cantunal.

Cusseglie Stefan Columberg:

Art. 19 al. 1: "Ballas da pavel ein da deponer sper in baghetg dil menaschi ed aschia ch'ellas caschunan negin prighel per la publicitad". Proposta: "...ni aschia...". Cun la formulaziun ei il pur obligaus da deponer las ballas sin il menaschi e buc gest enzanua sin il prau.

Gerau Clemens Berther:

La finamira da quei art. 19 ei, da buca rasar ora ballas da pavel dapertut. Il maletg dalla cuntrada duei vegnir tenuta. Sche la situaziun lubescha denton buc auter, sa il pur dumandar la suprastanza communal per ina sligiaziun cunvegnetta.

Cussegl:

Ei quei correct che las ballas han da vegnir allontanadas dil prau entochen il davos d'october entschatta november?

Gerau Clemens Berther:

La procedura da seccar il pavel ellas ballas drova siu temps. Denton ein las ballas da pavel segir da deponer sper clavau avon ch'igl unviern arriva.

Cussegl:

Nua describer la lescha cantunala igl agir da postar isolaturs en plontas?

Gerau Clemens Berther:

En la lescha cantunala anflan ins buc igl artechel che descriva explicitamein il diever d'isolaturs. Ei vegn descret il far donns vid plontas en general (p.ex. scumandau da pitgar en guotas, isolaturs, sez ault, colurar etc.).

Ils presents giavischan buca da revegnir d'in artechel ni l'auter. Il regulativ da taxas tier la lescha d'agricultura 800 vegn repassaus. Negin ha d'opponer enzatgei davart il regulativ da taxas.

Decisiun:

Il cussegl da vischnaunca decida cun risguardar las midadas giavischadas e protocoladas cun 13 encunter 1 vusch:

- 1. d'approbar la revisiun parziala dalla lescha d'agricultura;**
- 2. d'approbar il regulativ da taxas tier la lescha d'agricultura;**
- 3. sin fundament dallas midadas previdas ella lescha d'agricultura vegnan tut ils contracts davart gudiments da pastira e d'alpegiaziun ch'ei avon maun revedi ed adattai allas prescripziuns novas;**
- 4. da suttametter la revisiun dalla lescha d'agricultura sco era il regulativ da taxas tier la lescha d'agricultura al referendum facultativ tenor art. 21, lit. b dalla constituziun communal.**

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Armin Berther

Ursina Murer-Fatzer

4. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Gerau Clemens Berther:

Cussegliaer Armin Manetsch ha tschentau ina damonda a scret en connex cun il luf. Sa la vischnaunca porscher maun e segidar cun ils purs en quella situaziun? La suprastanza communal ha buc aunc saviu tractar quella tematica cun quei che la damonda ei vegnida inoltrada ils 28 da mars 2019. Ins ha menau discuors cun Thomas Durschei, guardia selvaschina ed ha directamein informau ils purs per posta electronica ch'il luf ha scarpau selvaschina. Igl ei buc aunc eruiu sch'ei tracta d'in luf ni plirs. Analisis detagliadas ein buc aunc avon maun. Vinavon han ins contactau Adrian Arquint, cau digl uffeci da catscha. Alla vischnaunca ein ils mauns ligiai d'agir en caussa. Pertgei il luf ei schurmegiaus sin camp federal e tenor convenziuns da Berna. Gl'emprem sto il Parlament federal decider co agir en caussa e per lu sa il cantun entscheiver a prender mesiras. Il cantun sustegn pil mument cun informaziuns ed ei medemamein prompts d'organisar seras d'informaziun pils purs a Disentis/Mustér. El futur vegn ei ad esser aschia ch'il carstgaun ha da viver cun luf tenor certas reglamentaziuns. Denton il procedere davart la tematica d'animals selvadis drova siu temps, ins patratgi cheu mo vid las organizaziuns d'animals etc. Armin Manetsch ei president dall'uniun purila e sa comunicar alla suprastanza communal, sch'ina sera d'informaziun entras Adrian Arquint ei giavischada.

Gerau Victor Flepp:

Cussegliaer Adrian Deflorin ha tschentau ina damonda denton buc per tractar el cussegl. Cuorta informaziun: Avon in'jamna han las casadas retschert in fegl sgulont davart il center da reciclar Montalta Rueun.

Fuss ei era previu da tschentar in container ni sistem per il plastic a Raveras? Bugen vegn examinau differentas variantas ed elaborau ina proposta resp. ina pusseivladad per la rimnada dil plastic. In'interessanta purschida ed offerta ei gia vegnida inoltrada si dalla bassa.

Cussegliaer Armin Manetsch:

Igl ei vegniu fatg allusiun davart eventualas installaziuns da cazzolas perliung dalla Via da Paders. La via da Mumpé Medel vegn sanada proximamein e la damonda ei sch'il vitg giudem retscheiva era finalmein cazzolas da via?

Gerau Wendelin Jacomet:

Il president dil vischinadi ha l'obligaziun da far ina tala damonda a scret per mauns dalla suprastanza communal. La damonda ei pil mument buc arrivada tier il departement responsabel. Denton sche la damonda vegn inoltrada ton pli spert, vegnan ins ad examinar la situaziun. Pil mument eis ei buca previu d'installar cazzolas ella part giudem il vitg Mumpé Medel.

Cussegliaer Armin Manetsch:

La damonda a scret dil vischinadi Mumpé Medel ei gia vegnida inoltrada ca. treis suprastanzas anavos.

Gerau Wendelin Jacomet:

La damonda ha da succeder a scret per saver examinar la situaziun.

Cussegliair Edgar Durschei:

Co vesa la procedura dalla Via Run (quartier) ora? Plan da termins?

President communal Robert Cajacob:

La procedura da protestas ei aunc buca terminada. Igl ei previu d'entscheiver cun l'emprema etappa da sanaziun naven da Funs-Dado.

Gerau Wendelin Jacomet:

Previu pigl onn 2019 ei la sanaziun en connex cun la Via Run naven dalla Via Cantunala enviers Funs-Dado. Igl onn sissu vegn la secunda part instradada. Daco emprem Funs? Quei traget garanteschia duront il temps da baghegiar igl access a Latis.

Cussegliair Edgar Durschei:

Co vesa ei ora cun protestas?

Gerau Wendelin Jacomet:

La suprastanza communal ha aunc da tractar las protestas inoltradas. Informaziuns suondan a temps.

Cussegliair Martino Sabbadini:

Co vesan ils cuosts da sanaziun dalla serenera ora?

Gerau Victor Flepp:

Il project da baghegiar ei preparaus incl. la calculaziun da cuosts. La fatschenta ha aunc da vegnir tractandada en suprastanza. Pliras variantas ein pusseivlas e ston vegnir evaluadas minuziusamein.

Cussegliair Livio Zanetti:

Canalisaziun Raveras. Igl ei inagada stau planisau da renovar il tschancun naven dalla parcella Zanetti encunter il trutg. Tgei ei planisau?

Gerau Victor Flepp:

Il project senumna scargada da Raveras ed ei planisau pigl onn 2019 tenor plan d'investiziuns.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Armin Berther

Ursina Murer-Fatzer

Communicaziuns

Suprastonza:

President communal Robert Cajacob:

La communicaziun Center da sport e cultura ha il cussegl da vischnaunca retschert per posta electronica. Tut ils termins previ sco era la sera d'informaziun per la populaziun ein vegni strihai.

Per il project intern en casa communal, che duei analisar la structuras politicas, da suprastonza communal, direcziun e dils caus ufficials (il canzlist, ils menaders uffeci da baghegiar ed infrastruttura ed il menader menaschi tecnic) han ins incaricau ina persuna dil fatg. Informaziuns pli detagliadas sco era ils resultats vegnan communicai a temps.

Cussegl:

President dil cussegl Armin Berther:

Ils 8 d'avrel 2019 ha liug in'informaziun publica davart la planisaziun locala, halla Cons

Producziuns dils MOVIS: 12/13 e 14 d'avrel 2019, halla Cons

Exposiziun da biestga: 13 d'avrel 2019, plaz d'exposiziun a Raveras

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: L'actuara dil di:

Armin Berther

Ursina Murer-Fatzer

Disentis/Mustér, ils 6 d'avrel 2019